

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

ACTUACIÓ D'OFICI RELATIVA AL DRET A L'ESPAI PÚBLIC (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 15 de juliol de 2021, la Sindicatura va decidir iniciar una actuació d'ofici per donar seguiment a un assumpte tractat anteriorment.

Un veí del carrer de Valentí Iglésias, de plataforma única, manifestava problemes d'accés al seu immoble, arran de l'estacionament dels vehicles, a tocar de la façana dels edificis. La Sindicatura s'havia pronunciat sobre aquest assumpte en una resolució anterior.

En aquella ocasió, el Districte de Sant Andreu va informar que, tant la Guàrdia Urbana (GUB) del Districte com el Departament d'Obres, havien valorat la situació del carrer de Lanzarote amb Residència i Valentí Iglésias, a fi d'evitar l'estacionament, i per controlar la velocitat dels vehicles que hi transitaven.

S'havia instal·lat una jardinera en el punt en què es trobava el carrer de Lanzarote amb el carrer de la Residència, que obligava els vehicles a frenar i fer un gir més obert, allunyat de la façana. Estava previst col·locar-ne una altra per reforçar la primera.

Informaven, també, que instal·larien papereres i cadires per dificultar l'aparcament i allunyar els vehicles de les façanes. També estava previst instal·lar un radar educatiu que anunciaria a les persones conductores si estaven circulant a la velocitat adequada, i que permetria al Districte recollir dades de la freqüència i la velocitat dels vehicles per valorar si calia prendre altres mesures.

Manifestaven que, pel que feia a la zona del carrer de la Residència amb el carrer Valentí Iglésias, se substituiria el paviment clar per fosc, que indicava el sentit de la circulació dels vehicles per tal que s'aturessin al semàfor sense envair la vorera i es mantingués, així, la prioritat de les persones vianants. També es desplaçaria un semàfor per ampliar el gual, de manera que el gir cap al carrer de Còrdova fos més fàcil.

Havia transcorregut gairebé un any i la persona promotora de la queixa va contactar amb la Sindicatura de nou per informar que, malgrat la intervenció de la institució, la situació persistia. Insistia a reclamar la instal·lació d'una jardinera a la cantonada del carrer de Lanzarote amb el carrer de Valentí Iglésias, per evitar girs a prop de la façana de la finca de Valentí Iglésias tal com havia demanat.

Actuacions fetes

El dia 27 de juliol de 2021, es va sol·licitar al Districte de Sant Andreu la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 28 de març de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa l'aplicació de les mesures següents:

1. Instal·lació de radar pedagògic

El 30 de juny de 2020, es va fer una prova amb un equip de radar pedagògic lliurat en préstec per una empresa. L'equip s'instal·la al carrer de la Residència, davant del número 19. Es va comprovar que la velocitat mitjana dels vehicles era de 26 km/h.

El 21 d'octubre de 2020, es va adquirir el radar i es va instal·lar temporalment al mateix emplaçament per un període de 2-3 mesos. Inicialment, el radar permet visualitzar en remot les dades de la velocitat a la qual transiten els vehicles, i retorna en pantalla les velocitats a les persones conductores que transiten per la via. Segons les dades obtingudes, la majoria dels vehicles passen pel punt a una velocitat compresa entre 15 i 22 km/h. El radar es va retirar el gener del 2021.

En l'actualitat, no es preveu la reinstal·lació del radar perquè l'evolució de les dades indica que ha complert la seva funció i hi ha hagut una disminució de la velocitat. Tanmateix, si s'observa que els problemes de velocitat tornen a reincidir, se'n valorarà novament la instal·lació.

2. Instal·lació de mobiliari per allunyar els vehicles de la façana

El 2020, es va treballar una proposta de col·locació de mobiliari en l'àmbit de la urbanització del carrer de la Residència, entre Gran de Sant Andreu i Lanzarote, amb l'objectiu d'impedir que els vehicles s'aturessin a prop de les façanes. Es perseguia, així, evitar els problemes d'indisciplina vinculats a l'entrada al supermercat LIDL, que es troba a la cantonada del carrer Gran de Sant Andreu i Residència.

Per elaborar la proposta, es va tenir en compte que la col·locació d'elements havia de ser compatible simultàniament amb tots els requeriments normatius exigibles, és a dir, les condicions d'aproximació de vehicles d'extinció d'incendis definida al Document Bàsic SI-5 del Codi tècnic de l'edificació, i la definició d'itineraris accessibles segons el que disposa la normativa d'accessibilitat als espais públics urbanitzats (Ordre VIV/561/2010, d'1 de febrer).

Es va preparar una primera proposta, però no va obtenir l'aprovació del veïnat, perquè incorporava bancs que podrien promoure estades no desitjades (botellots).

Es va preparar una segona proposta amb altres elements d'urbanització, que va ser validada al juny del 2021, i que es va implementar a finals de novembre del 2021, quan es va disposar d'elements.

3. Instal·lació de la jardineria demanada pel ciutadà

La col·locació de la jardineria davant la porteria de la finca Valentí Iglésias, 22, així com altres peticions de mobiliari, són incompatibles amb els requeriments normatius de mantenir lliure d'elements la trajectòria dels vehicles d'extinció d'incendis i el compliment de la normativa d'accessibilitat vigent.

En aquest cas, el carril de rodolament del camió d'extinció queda delimitat per la traça d'una corona circular de radis $>5,30$ m i $>12,50$ m, amb una amplada lliure per a circulació de 7,20 m, traça que ocupa pràcticament l'àmbit de la cruïlla. Com que la porteria es troba gairebé a la cantonada, la seva posició en la proximitat de les trajectòries dels vehicles articulats impedeix la col·locació d'un element com el que ja s'ha instal·lat al carrer de la Residència.

No obstant això, l'excés de velocitat i l'estacionament de vehicles fora dels llocs degudament senyalitzats en plataforma única són actes sancionables per la GUB. La comunicació de la denúncia corresponent al 112 per motiu d'estacionament en carrers sense voreres inicia el procediment sancionador i activa la traçabilitat de la denúncia, fet que, a més, trasllada directament la responsabilitat i les conseqüències de la infracció a les persones conductores.

De tota manera, les actuacions exposades en els apartats anteriors han reduït la velocitat de circulació i l'estacionament indegut a l'entorn esmentat.

CONSIDERACIONS

Els carrers de plataforma única són espais urbans on desapareix la separació tradicional entre vorera i calçada. Per tant, persones vianants i vehicles han de conviure en un mateix espai, tot i que es manté clarament una prioritat d'ús per a les persones vianants. Per això, en aquestes vies els vehicles tenen restriccions de circulació, com ara la velocitat o l'estacionament.

En el cas objecte de la queixa, l'interessat manté que les mesures implementades per l'Ajuntament a fi de garantir la prioritat de les persones vianants són insuficients i no eviten la circulació a alta velocitat o l'estacionament davant del seu immoble.

Durant la tramitació d'aquesta queixa, el ciutadà ha informat a la Sindicatura que, darrerament, la situació s'ha agreujat arran de l'obertura d'una activitat de repartiment de menjars a domicili de la cadena Vicio. Aquesta activitat comporta un trànsit continu de motocicletes i persones repartidores que no respecten el límit de velocitat. Indica, també, que els obstacles situats en carrers propers han empitjorat la situació al voltant de la seva finca, on es fan més estacionaments indeguts.

Convé recordar que l'Ajuntament, en la planificació d'aquestes zones, **ha de fer un disseny adequat que sigui capaç de conjugar els interessos de totes les persones usuàries** i evitar riscos al veïnat.

Així es desprèn de l'Ordre ministerial TMA/851/2021, de 23 de juliol, per la qual es desenvolupa el document tècnic de condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públic urbanitzats. Aquesta ordre disposa:

Art. 5.3 3. A les zones de plataforma única, on l'itinerari per als vianants accessible i la calçada estan a un mateix nivell, **el disseny s'ajustarà a l'ús previst** i s'incorporarà la senyalització i informació que correspongui per garantir la seguretat de les persones usuàries de la via.

Pel que fa al trànsit de vehicles en aquest tipus de vies, arran d'altra queixa rebuda a la Sindicatura sobre la mateixa qüestió, hem pogut disposar de fotografies que posen de manifest estacionaments incorrectes i una alta ocupació de les vies per part de vehicles.

Aquesta situació es deu, en part, a la ubicació de l'activitat de repartiment d'àpats a domicili a la qual es refereix l'interessat. Es tracta d'una **activitat que pot ser incompatible en zones de restricció de circulació**, com és el cas.

Per conciliar els usos a les vies de preferència per a les persones vianants, els vehicles que hi transiten tenen un límit de velocitat de 20 km/h, d'acord amb el Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació (art. 50). Segons informa el Districte, aquest límit pràcticament es compleix en aquella zona, després que s'instal·lés un radar pedagògic, tot i que ja s'ha retirat.

A més, cal senyalitzar aquestes vies com a carrers residencials (senyal S-28) i els vehicles només poden estacionar en els llocs designats per senyals o marques (art.159 del Reial decret 1428/2003). En aquest punt, **volem ressaltar la importància que la senyalització d'aquests carrers sigui clara i suficient pel que fa al seu accés i a les condicions d'ús.** En cas que no ho sigui, cal reforçar-la.

Pel que fa a la reivindicació de l'interessat que es col·loqui una jardinera davant del seu immoble, el Districte assenyala que no és possible perquè impediria el pas de vehicles d'emergència.

Ara bé, atesa la situació, si aquesta mesura no és possible, caldria estudiar-ne d'altres que impedeixin als vehicles fer girs envaint l'itinerari de les persones vianants en aquell punt. Tot això, ponderant les circumstàncies tècniques i la proporcionalitat.

La solució que aporta el Districte, relativa a la comunicació d'infraccions d'estacionament a través del telèfon 112, no sempre és efectiva. Recordem que la denúncia i el consegüent procediment sancionador no s'inicia si la infracció no la comproven els agents de l'autoritat. Per tant, caldria que aquests agents tinguessin disponibilitat en aquell moment i que, en arribar al lloc dels fets, es mantingués la conducta infractora.

Així, davant les queixes veïnals, i després de la posada en marxa d'una activitat que comporta un intens trànsit de vehicles, la Sindicatura creu que **convindria dur a terme un estudi de mobilitat que detecti punts conflictius per aplicar solucions consensuades amb el veïnat que garanteixin la finalitat de la prioritat invertida d'aquesta via.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sant Andreu no ha estat eficaç pel que fa a la implementació de mesures que resolguin la situació d'infraccions de circulació que denuncia el ciutadà, i que posen en risc les persones que transiten per l'immoble i la via.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que elabori un estudi de mobilitat en aquella zona per detectar punts de conflicte, com el que denuncia el ciutadà, i que hi apliqui mesures correctores.

- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que s'asseguri que la senyalització de la zona de plataforma única és clara i suficient per informar les persones conductores sobre les limitacions del trànsit.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.